

خفگی

کودک 4 ساله‌ای را مادرش سراسیمه به اورژانس انتقال داد. کودک سیاه شده و هیچ واکنشی نداشت...

کودک 4 ساله‌ای را مادرش سراسیمه به اورژانس انتقال داد. کودک سیاه شده و هیچ واکنشی نداشت. مادر از علت بروز حادثه خبر نداشت و فقط عنوان می‌کرد که کودک در اتاقش مشغول بازی با اسباب‌بازی‌هایش بوده که مادر برای سرکشی می‌رود و متوجه می‌شود کودکش روی زمین افتاده است. سریعاً اقدامات احیا برای بیمار شروع شد. تنفسی که به بیمار داده می‌شد باعث اتساع قفسه سینه نمی‌شد.

با بررسی اولیه چیزی در دهان یا حنجره بیمار دیده نشد تا آماده شدن وسایل سریعاً ماساژ برای بیمار شروع شد. پس از چند ماساژ حرکت هوا به درون قفسه سینه دیده شد. سریعاً دهان مورد کاوش قرار گرفت. جسم مدور و رنگارنگی در دهان دیده شد که سریعاً خارج شد.

پس از این شرایط کودک رو به بهبودی رفت. با اقدامات درمانی انجام شده کودک تنفس پیدا کرد و از خطر مرگ حتمی رهایی یافت. این کودک به دلیل اقدام سریع مادر و انتقال به بیمارستان که در نزدیکی محل زندگی آنها بوده، از مرگ جان سالم به در برد، اما اگر این شرایط مهیا نبود چه عاقبتی در انتظار این کودک بود؟ فلج مغزی به دلیل نرسیدن اکسیژن یا مرگ؟ چه اقداماتی از بروز این عواقب جلوگیری می‌کند؟

مرگ ناشی از انسداد راه هوایی به واسطه جسم خارجی پدیده‌ای شایع نیست، اما از دسته علل مرگی است که می‌توان از آن پیشگیری کرد و قابل درمان است، به شرط آن که فرد حادثه دیده دارای همراهی باشد که بتواند اقدامات اولیه را برای رفع انسداد انجام بدهد.

انسداد در بزرگسالان عموماً از گیر کردن غذا پدید می‌آید، در حالی که در اطفال و شیرخواران می‌تواند هم ناشی از غذا و هم در حین بازی با اسباب و وسایلی باشد که کودک به داخل دهان می‌کند. سکه و باتری دگمه‌ای از موارد شایع هستند. تشخیص بیماری، گاهی دشوار است مخصوصاً زمانی که از چگونگی و شروع حادثه اطلاعی در دست نباشد. در مواردی که فرد مصدوم در موقع بروز حادثه همراهی ندارد گاهی تشخیص، دشوار شده و بسته به شرایط بیمار، تشخیص‌های فراوانی برای بیمار مطرح می‌شود.

اگر بیمار به دنبال بسته شدن راه‌های هوایی دچار کمبود اکسیژن شود، ممکن است دچار تشنج، افت هوشیاری یا سختی در تنفس گردد که با بسیاری از شرایط دیگر تداخل بالینی دارد. بسیاری از این بیماران با افراد مبتلا به سکتة مغزی، قلبی یا سنکوپ و تشنجی اشتباه گرفته می‌شوند.

در ابتدا که جسم خارجی به مجاری هوایی وارد می‌شود ایجاد سرفه می‌کند.

سرفه مکانیسم دفاعی بدن برای دفع ماده خارجی از مجاری هوایی است تا زمانی که سرفه‌ها دارای قدرت و شدت کافی است نباید در این واکنش ذاتی بدن تداخل کرد، برعکس تنها باید بیمار را به سرفه بیشتر و تلاش برای بیرون دادن عامل انسداد تشویق کرد. در صورتی که این واکنش توانایی خروج را نداشته یا با گذشت زمان شدت انسداد بیشتر شود در این صورت علائم فرد تغییر می‌کند و به سمت عدم توانایی صحبت کردن، سرفه بی‌صدا، تنفس صدادر به شکل خرخر کردن، سیاه شدن لب‌ها و صورت و از دست رفتن هوشیاری پیش می‌رود. با بروز این علائم و نشانه‌ها باید اقدامات درمانی آغاز شود.

هفته آینده در ارتباط با اقدامات لازم برای پیشگیری و درمان در موارد انسداد شدید که بیمار توانایی غلبه بر آن را ندارد صحبت خواهیم کرد.

دکتر بهروز هاشمی
متخصص طب اورژانس
جام جم آنلاین